

Rejsebrev fra stepperne i Mongoliet

De første 16 dage i juli måned rejste Isabel Sande Frandsen, som er programleder for Mejerifolk uden Grænser (MuG) og jeg, Uffe Mortensen, som er med i MuG's Mongolietgruppe, til Mongoliet. Formålet med rejsen var opfølgning/status på projektet samt møde en ny lokal samarbejdspartner.

Af Uffe Mortensen

Efter en alt for lang mellemlanding i Moskva lufthavn ankom vi til Ulaanbaatar tidligt tirsdag morgen.

Stor var forventningen til at mødes med en af de to piger, som vi bl.a. fra MuG har finansieret en 4-årig mejeriuddannelse for. Og vi blev ikke skuffede. Enkhtuya, som den ene af de unge piger hedder, mødtes med os sammen med formanden Bulgan fra Dansk Mongolsk Selskab, som også er med til at finansiere uddannelserne. De to piger mangler bare et år til at være færdiguddannede, og de er begejstrede. Enkhtuya fortalte, hvor taknemmelige begge piger er for at have fået denne mulighed, som de ellers aldrig ville have drømt om. For nylig har Enkhtuya været i praktik på Djengis Khan bryggerierne og er meget begejstret for at afprøve teorien i vir-

keligheden. Både Enkhtuya og Nyamdelger (den anden pige) glæder sig til at komme tilbage til Khatgal, hvor de kommer fra, og hvor MuG har hjulpet et mindre kooperativ med bl.a. at bygge et lille produktionssted.

Adspurgt om, hvad hun vil forvente i løn tilbage på det lille mejeri, svarede Enkhtuya:

-Jeg synes, det vil være dumt af mig at stille krav til løn, før jeg har bevist, hvad jeg er værd.'

Mejeribesøg og praktikaftale

Næste opgave var at besøge et ostemejeri, Mongolian Artisan Cheesemakers Union, der er bygget af en nordamerikaner. Mejeriet ligger ca. en time fra hovedstaden. De modtager ca. 500 liter mælk om dagen og producerer blå og hvide skimmel samt faste oste. De har en 2.000 L/t pasteur doneret fra Tjekkiet. Det er det første mejeri af 10 små mejerier, der forventes bygget rundt omkring i landet. Planen er at eksportere oste til Kina til en bedre

Mejerifolk uden Grænser søger frivillige

Mejerifolk uden Grænser har brug for frivillige kræfter inden for 3 forskellige områder, som både omfatter projekter i Nepal, Tanzania samt hjælp til markedsføring af organisationen.

Interesseret? Kontakt programkoordinator Isabel Sande Frandsen på info@mejerifolkudengraenser.dk eller +45 2221 4025.

Uffe testede den lokale konfektion.

pris end man kan få lokalt. De er også interesserede i at modtage produkter fra det kooperativ, vi støtter: Velsignet af Yakokse. Besøget var god inspiration til løsninger og materialer, som kan bruges til det lille mejeri i Khatgal. Derudover lykkedes det os at få nordamerikaneren til at nikke ja til at modtage vores to piger i praktik, når de er færdige med deres uddannelse.

Sidste store opgave, inden vi drog mod stepperne, var at mødes med vores nye samarbejdspartner, Uurchullutig Uuruusuu, som betyder noget i retning af hjælp-til-selvhelp. Urana, som er direktøren, er en veltalende dame med et nydeligt engelsk og mere end 20 års erfaring med udviklingsprojekter. Arbejdet med hende var fint, og hun havde en masse gode idéer til at styrke samarbejdet med medlemmerne af Velsignet af Yakoksen. Vi aftalte, at hun skulle komme med til Khatgal og møde medlemmerne, da hun jo kommer til at arbejde tæt sammen med dem fremover.

Lokale myndigheder og byggematerialer

Og så kom turen til stepperne og det smukke naturreservat Khovsgol Lake National Park, som grænser op mod Sibirien. Vi blev hentet i lufthavnen af vores tolk og værtinde Davaa, som kørte med os direkte til de lokale myndigheder for at få byggeriet godkendt. Jeg viste dem de tegninger, som Jörg, også fra Mongoliet-gruppen, havde tegnet og fortalte og forklarede. Vi fik gode råd med på vejen samt en bekræftelse på, at vi får det hele godkendt til fødevarerproduktion, da de sætter deres lid til, at vi nok skal lave et ordentligt stykke arbejde – og det forpligter.

Efterfølgende strøg vi forbi et byggeområde for at tjekke op på tilgængeligheden af de materialer, vi har brug for – inden vi kørte de knap 100 km af bumlede asfaltveje til Khatgal.

Vel ankommet i Khatgal og installeret i ger-telte besøgte vi det byggeri, som kooperativet, selv har været med til at bygge. Et nyt fundament var støbt ved siden af det gamle og defekte fundament, og bygningen var flyttet til det nye. Ved en kontrolmåling af bygningen viste det

sig, at de havde formået at bygge den en meter længere og en meter bredere end tegningerne viste. Så det er forståeligt nok, at de lokale myndigheder kommer ud og tegner bygningerne, når de er færdigbyggede, før de bliver endeligt godkendt. Vi målte op til rørlægning og nedgravning af den septiktank, der var blevet indkøbt. Og så målte vi op til vinduer og døre og satte streger på de fine træbjælker, hvor der skal saves huller.

Byggemand Bob

Jeg fik på denne tur mere brug af mine bygnings-færdigheder end min mejeribaggrund. Færdiggørelsen af bygningen skulle planlægges. Alt manglede – udover de fire vægge, et tag og fundamentet. Jeg havde daglige skype-møder med Jörg og projekteringen blev gennemgået i detaljer med en lokal byggemester. Jeg planlagde også elinstallationer med en lokal elektriker, der vil installere 380 volt med en hovedsikring på 32

A. Elektrikeren mente, at det var mere end, hvad vi har brug for. Og så var vi på indkøb og købte stort ind for nogle af de penge, vi modtog i julegave fra Chr. Hansen samt medarbejdere sidste jul. Planen er, at byggeriet skal stå klar til indvielse i juni eller juli næste år.

Nye produkter testes

Endelig mødtes vi med kooperativet, som glæder sig meget til at have det færdige produktionssted klar, så de kan begynde at producere sammen. I mellemtiden har de eksperimenteret med nye produkter, bl.a. frossen cheese cake – som absolut ikke er en dårlig idé at arbejde videre med. Kooperativet var glade for at møde Urana og ser frem til at arbejde sammen med hende – og bl.a. lære at lave økologisk sæbe i vintermånederne, hvor der ikke er mælkeproduktion.

Samlet set en fantastisk tur igen for MuG. ■

MuG i Mongoliet

MuG har arbejdet med kooperativet Velsignet af Yakokse i 4 år.

Der er bygget et mindre mejeri, som forventes færdigbygget næste sommer. 2 piger bliver færdige med deres mejeriuddannelse næste sommer. Den 4-årige uddannelse er finansieret af MuG, Dansk Mongolsk Selskab, Kavli-fondet, ecoLeap Foundation, samt privat fundraising.

De 2 piger skal arbejde på det lille mejeri i Khatgal, når de er færdiguddannede.

Velsignet af Yakokse modtager træning i administration, forretningsforståelse, produktudvikling, korrekt produkthåndtering, etc.

Der søges pt. midler til det videre arbejde hos CISU.